

SU/Eeva Poutiainen

20.10.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
Vakuutusosasto
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Yrittäjän eläkeasetuksen 3 §:ssä määrätty selvitys yrittäjän eläkelain 140 §:n 2 momentissa tarkoitusta valtion osuuden ennakosta

YEA 3 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle 20.10.2020 mennessä selvitys, jonka perusteella ministeriö tarkistaa vuoden 2020 joulukuun YEL-ennakkoerän määrän ja vahvistaa vuoden 2021 YEL-ennakkoerän määrän.

Vuoden 2020 joulukuun ennakkoerän tarkistus

Tämän selvityksen mukaan tarkistettu arvio valtion osuudesta vuodelle 2020 on 369,8 miljoonaa euroa per 1.7.2020. Kesäkuussa 2020 sosiaali- ja terveysministeriö vahvisti vuoden 2020 valtion osuuden ennakoksi 388,8 miljoonaa euroa.

Nyt arvioitu valtion osuus on pienentynyt 19,0 miljoonaa euroa Eläketurvakeskuksen 20.5.2020 tekemään arvioon verrattuna. Arvio vuoden 2020 eläkemenosta on pienentynyt 4,1 miljoonaa euroa (-0,3 %) ja arvio vuoden 2020 vakuutusmaksutulosta on kasvanut 17,5 miljoonaa euroa (1,7 %). Tarkemmat luvut löytyvät liitteistä.

Suurin syy maksutulon arvion muutokseen on se, että koronaviruspandemian aiheuttaman kriisin arvioidut vaikutukset vuoteen 2020 näyttävät viimeisimpien tietojen perusteella vähäisemmiltä kuin kevään arviossa ennakoitiin. Nyt arvioiduissa työtulosummassa ja maksutulossa on otettu huomioon alkuvuoden 2020 tietoja alkaneista ja päättyneistä vakuutuksista sekä työtulosummista ja lukumääristä ja aiempien vuosien kehitystä. Vuoden 2021 alkaneiden ja päättyneiden vakuutusten kehitystä sen sijaan on ennakoitu toukokuun arviota pessimistisemmin. Laskelmien oletuksia on kuvattu tarkemmin Liitteessä 3.

Vuoden 2021 valtion osuuden määrä

Selvityksen mukaan vuoden 2021 valtion osuuden ennakko on 422,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 eläkemenoksi (H_{2021}^y) on arvioitu 1 401,9 miljoonaa euroa, vakuutusmaksuvastuuksi (B_{2021}^y) 1 065,4 miljoonaa euroa ja avoimiksi maksuiksi (P_{2021}^a) 86,3 miljoonaa euroa.

ELÄKETURVAKESKUS

Ismo Risku

Jaakko Aho

LIITTEET:

- 1 YEL 140 § 1 momentissa tarkoitettun valtion osuuden ennuste vuosille 2020–2025
- 2 Valtion osuuden määrittämisessä tarvittavat suureet vuosina 2019–2021
- 3 Työtulosumman arviointia

SU/Eeva Poutiainen

Yrittäjän eläkelain 140 § 1 momentissa tarkoitetun valtion osuuden ennuste vuosille 2020-2025

Vuosien 2022-2025 indeksit ovat ETK:n 7.9.2020 ennusteen mukaiset, 2021 indeksit ovat esitettyjen indeksien mukaiset

Laskelma miljoonina euroina

Suure/vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	tot.						
Työeläkeindeksi	2585	2617	2631	2664	2704	2751	2805
Palkkakerroin	1.417	1.446	1.465	1.493	1.529	1.568	1.610
Kuluttajahintaindeksin muutos, prosenttia	1.0	0.4	1.0	1.2	1.5	1.7	1.7
Maksu % alle 53-v. ja yli 62-v.	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1
Maksu %, 53-62-vuotiaat	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6
53-62-v. osuus työtulosummasta	0.338	0.346	0.348	0.351	0.350	0.346	0.344
Alle 53-v. ja yli 62-v. osuus työtulosummasta	0.662	0.654	0.652	0.649	0.650	0.654	0.656
Keskim. maksu% (ei huom. aloitt. alea)	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6
Keskim. maksu (maksutulo/työtulosumma)	23.2	23.4	23.4	23.3	23.3	23.3	23.2
Perustekorko 1+rv	1.0525	1.0500	1.0425	1.0425	1.0425	1.0425	1.0425
Vakuutusmaksukorko 1+rmv	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200
Palkattomien kust. jaon qsv-kerroin	0.002134	0.002415	0.002598	0.002783	0.002967	0.003157	0.003345
Varsinaiset vanhuuseläkkeet	1 103.2	1 152.1	1 204.3	1 254.4	1 309.0	1 367.3	1 429.7
Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	12.5	14.9	16.1	17.2	17.5	19.5	20.5
Työkyvyttömyyseläkkeet	84.1	82.7	84.5	85.2	86.5	88.3	90.5
Työuraeläkkeet	0.0	0.0	0.2	0.5	0.8	1.0	1.3
Perhe-eläkkeet	94.9	95.8	96.4	97.2	98.6	100.1	102.1
Osa-aikaeläkkeet	1.7	0.9	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0
Avoimet/Maksutulo	0.077	0.083	0.083	0.081	0.079	0.078	0.075
Maksutulon muutos	0.990	0.955	0.985	0.994	0.997	0.997	0.991
Työtulosumman muutos	0.983	0.951	0.984	0.997	0.997	0.998	0.994
Kannan muutos	1.012	0.985	0.995	1.008	1.011	1.015	1.014
Vakuutettujen lukumäärä Nv (H:n lähtötieto)	240 151	236 636	235 407	237 241	239 819	243 525	246 988
Eläkkeiden lukumäärä	264 315	273 302	281 204	289 335	297 702	306 310	315 167
Nev/Eläkkeiden lukumäärä	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53
Eläkkeiden lukumäärä Nev (H:n lähtötieto)	139 831	144 600	148 800	153 100	157 500	162 000	166 700
Hoitokuluerroin h1	0.00053	0.00025	0.00049	0.00047	0.00050	0.00050	0.00050
Hoitokuluerroin h2	206.92	192.64	185.90	188.13	190.95	194.20	197.50
Hoitokuluerroin h3	94.99	88.44	85.34	86.36	87.66	89.15	90.67
Tulokset							
Suure/vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eläkemeno Hy	1 296.5	1 346.3	1 401.9	1 454.6	1 512.4	1 576.2	1 644.1
Maksutulo P	1 073.7	1 046.5	1 044.6	1 058.8	1 080.7	1 104.8	1 124.1
Työtulosumma tvSv	4 619.6	4 481.2	4 467.8	4 539.2	4 634.7	4 743.2	4 840.5
Hoitokulu H	65.4	59.5	58.6	60.0	61.9	64.1	66.3
Maksutulo - qsv x tvSv - Hoitokulu	998.5	976.1	974.4	986.2	1 005.0	1 025.7	1 041.6
Avoimet Pa	83.1	87.0	86.3	85.7	85.8	85.9	83.8
Rahasto V 31.12.v-1	84.4	85.3	89.1	88.2	87.5	87.6	87.7
Rahasto By	1 085.0	1 063.5	1 065.4	1 076.2	1 094.4	1 115.2	1 131.2
Valtion osuus	294.5	369.8	422.9	464.1	503.8	546.9	596.7
qy-kerroin	1	1	1	1	1	1	1

SU/Eeva Poutiainen

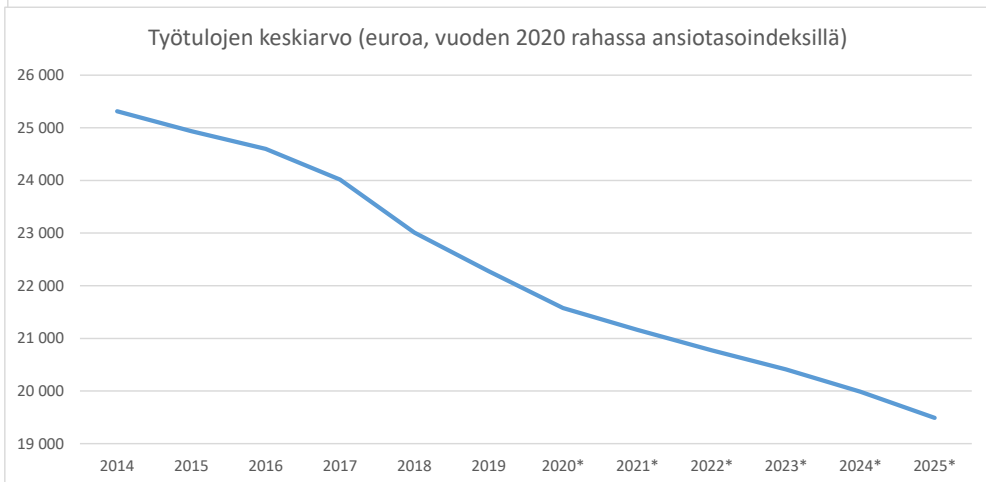
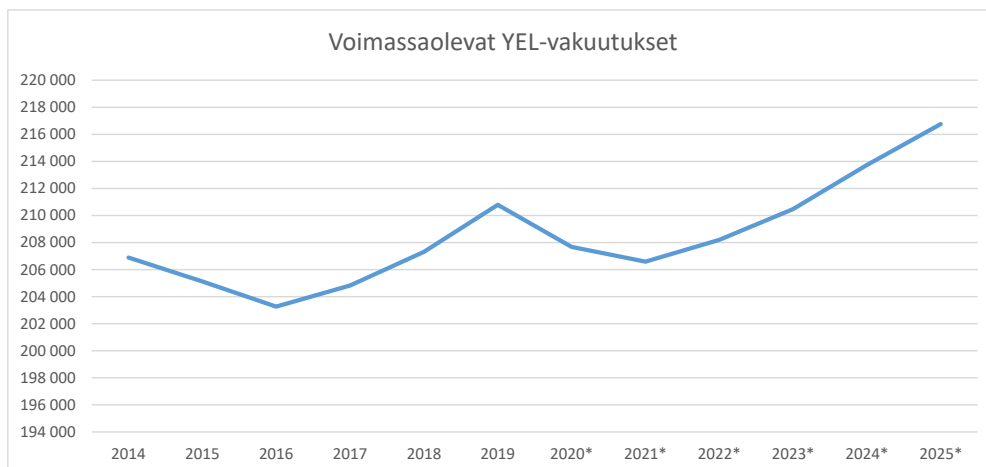
20.10.2020

Valtion osuuden määrittämisessä tarvittavat suuret vuosina 2019–2021

Valtion osuuden perustana olevat suuret per 1.7. milj. €	2019 toteutunut 23.9.2020	2020 selvitys 20.5.2020	2020 selvitys 20.10.2020	2021 selvitys 20.10.2020
1. Yhteisesti kustannettava YEL-eläke-meno	1 296,5	1 350,5	1 346,3	1 401,9
- vanhuuseläkkeet	1 103,2	1 151,8	1 152,1	1 204,3
- osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	12,5	16,4	14,9	16,1
- työkyvyttömyyseläkkeet	84,1	85,6	82,7	84,5
- työraueläkkeet	0,0	0,0	0,0	0,2
- perhe-eläkkeet	94,9	95,8	95,8	96,4
- osa-aikaeläkkeet	1,7	0,9	0,9	0,4
2. YEL 138 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu ⁴⁾	1 085,0	1 047,4	1 063,5	1 065,4
- vakuutusmaksuvastuu tilivuotta edeltäneen vuoden lopussa	84,4	85,3	85,3	89,1
- YEL-maksutulo	1 073,7	1 028,9	1 046,5	1 044,6
- teoreettinen hoitokulu	65,4	58,2	59,5	58,6
- työtulosumma	4 619,6	4 430,9	4 481,2	4 467,8
3. YEL 139 §:n 2 momentissa tarkoitettut avoimet maksut	83,1	85,7	87,0	86,3
4. Valtion osuus	294,5	388,8	369,8	422,9
5. Vahvistettu valtion osuus		388,8		

Työtulojen arviointia

Vuosi	Voimassaolevat YEL-vakuutukset	Työtulojen keskiarvo (euroa) käyvin hinnoin	Työtulosumma tvSv käyvin hinnoin (milj. euroa)	Ansiotasoindeksi	Työtulojen keskiarvo (euroa v. 2020 rahassa)	Ansiotasoindeksin muutosprosentti
2014	206 886	23 125	4 817.6	109.7	25 315	
2015	205 121	23 132	4 781.7	111.4	24 936	
2016	203 263	22 985	4 709.1	112.2	24 601	
2017	204 828	22 600	4 645.3	113.0	24 017	
2018	207 316	22 074	4 613.4	115.2	23 010	
2019	210 792	21 902	4 619.6	118.1	22 275	
2020*	207 674	21 578	4 482.8	120.1	21 578	1.7
2021*	206 595	21 626	4 469.2	122.7	21 160	2.2
2022*	208 205	21 802	4 540.0	126.0	20 772	2.7
2023*	210 467	22 021	4 634.7	129.6	20 409	2.8
2024*	213 720	22 194	4 743.2	133.3	19 989	2.9
2025*	216 760	22 331	4 840.5	137.6	19 489	3.2

20.10.2020/EP

Oletuksia, jotka vaikuttavat lukumäärien, tötulojen ja maksutulon kehitykseen:

Lokakuun 2020 arvioita tehtäessä on huomioitu aiempina vuosina havaittua kehitystä sekä vuoden 2020 alkupuolen tietoja tietoja YEL-vakuutusten päättymisestä ja alkamisesta sekä eläkelaitoksilta saadun elokuun lopun tilanteen tötulojakauman tietoja. Vuoden 2020 alkupuolen kehitys alkaneissa ja päättyneissä vakuutuksissa sekä tötuloissa on ollut toukokuussa ennakoitua positiivisempaa. Yrittäjäkyselyiden tulokset ovat myös kevättä optimistisempia. Edelleen kuitenkin osa yrittäjistä ennakoi toiminnan päättymistä tai konkurssin mahdollisuutta. Vuoden 2020 loppupuolelle ja vuoden 2021 alkupuolelle on ennakoitu lisääntyvää vakuutusten päättymistä ja vähenevää alkamista. Uusien vuonna 2020 avoimeksi jäävien maksujen kehitys on arvioitu finanssikriisissä havaitun kehityksen perusteella. Aiempien vuosien avoimien maksujen perimisvauhdin on oletettu pysyvän ennallaan.